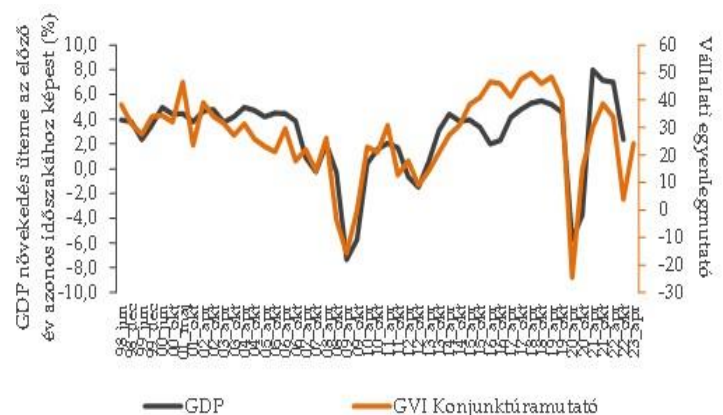

Gazdasági Havi Tájékoztató

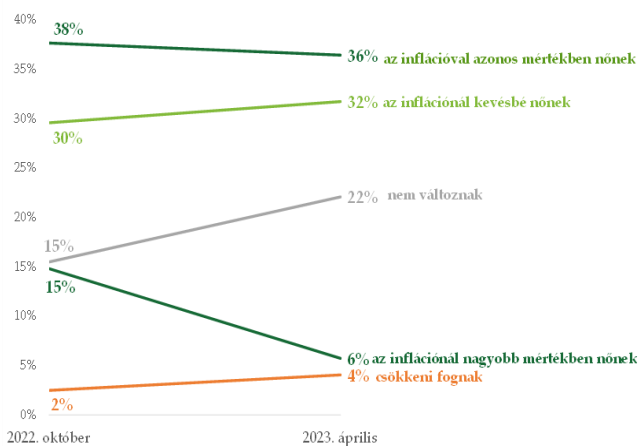
Jelentősen javuló üzleti helyzet, bizonytalan várakozások...

A GVI Konjunktúramutató az októberi +4 pontról +24 pontra emelkedett. A mutató a felmérés 1998-as kezdete óta a legalacsonyabb értéket jelentő 2020. áprilisi -25 pontról másfél év alatt lényegében visszaemelkedett a koronavírus-járvány kitörését megelőző értékre (2019. október: +40 pont), 2022 második félévében azonban ismét jelentős csökkenés ... [Bővebben](#)

Az értékesítési árak várható változása

A GVI féléves konjunktúramutatásának két évtizede állandó eleme a hazai vállalkozók belföldi és külföldi értékesítési árak alakulásával kapcsolatos várakozásainak a felmérése. A megkérdezettek döntő többsége 2023 áprilisában (74%), 2022 októberéhez (82%) hasonlóan arra számít, hogy a belföldi árak emelkedni fognak a következő félévben. ... [Bővebben](#)

Nemzetközi tendenciák

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke csökkent áprilishoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén csökkent, de jobban teljesített a vártnál. [Bővebben](#)

JELENTŐSEN JAVULÓ ÜZLETI HELYZET, BIZONYTALAN VÁRAKOZÁSOK A GVI 2023. ÁPRILISI FÉLÉVES KONJUNKTÚRAFELVÉTELÉNEK EREDMÉNYEI

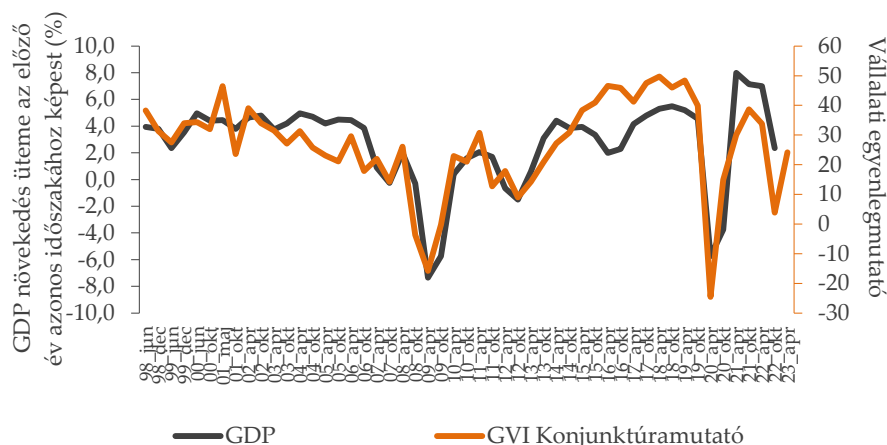
Az MKIK GVI áprilisi vállalati konjunktúravizsgálata 2 061 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul. Az adatfelvétel április 1. és 30. között zajlott. Az MKIK GVI konjunktúravizsgálatának célja a vállalatvezetők aktuális, rövid távú üzleti várakozásainak feltérképezése, amely az adatfelvétel idején rendelkezésre álló információkra és a vállalkozók szubjektív helyzetértékelésére támaszkodik.

A GVI Konjunktúramutató az októberi +4 pontról 2023. áprilisára +24 pontra emelkedett. A mutató a felmérés 1998-as kezdete óta a legalacsonyabb értéket jelentő 2020. áprilisi -25 pontról másfél év alatt lényegében visszaemelkedett a koronavírus-járvány kitörését megelőző értékre (2019. október: +40 pont), 2022 második félévében azonban ismét jelentős csökkenés történt, amit részben ellensúlyoz a 2023. tavaszi emelkedés. A gazdaság minden szegmensében lényeges hangulatjavulás tapasztalható 2023 tavaszára, ugyanakkor a cégek

helyzetértékelése továbbra is az egy évvel ezelőtti, 2022. áprilisi, illetve a koronavírus-járvány kitörését megelőző utolsó, 2019. októberi adatfelvétel szintje alatt marad.

A bizonytalansági mutató értéke csökkent 2022 októberéhez képest, jelenleg 54 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is számottevő mértékben polarizált, azaz a vállalkozások helyzetértékelésében jelentős különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása

	2021. ápr.	2021. okt.	2022. ápr.	2022. okt.	2023. ápr.
GDP	8,0	7,2	7,0	2,4	
GVI Konjunktúramutató	30,1	38,7	33,8	3,9	24,2

Forrás: KSH, GVI 2023

Megjegyzés: GDP adatok – szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatokból számolt, féléves növekedési ütemek, előző év azonos időszaka = 0

GDP bal oldali tengely; GVI Konjunktúramutató: jobb oldali tengely.

A vállalkozások a múlt félévhez képest jelentősen kedvezőbbnek ítélik meg az üzleti klímát, várakozásaik ugyanakkor továbbra is erősen megoszlanak vállalati kategóriák szerint. Összességében a jövőbeni üzleti helyzetre, illetve a megrendelések és a beruházások várható szintjére vonatkozó prognózisok is számottevően optimistábbá váltak az elmúlt fél év során.

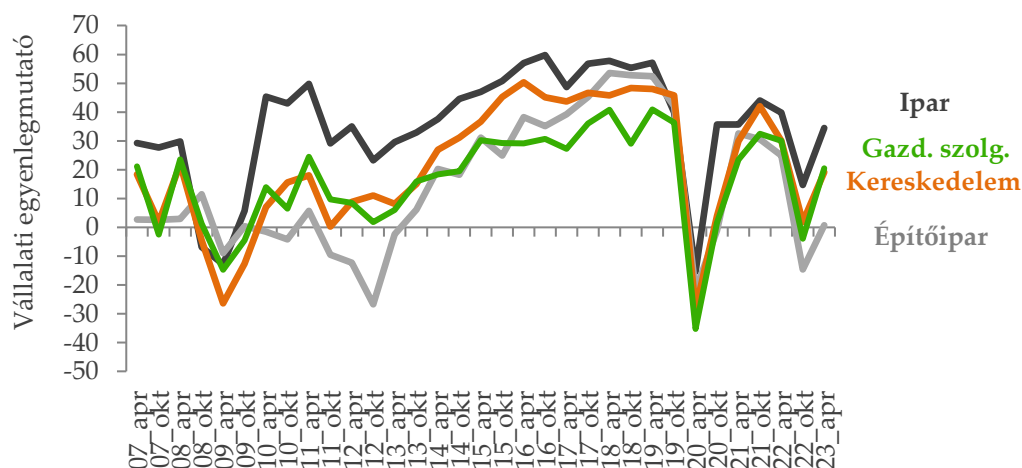
A GVI Konjunktúramutató alakulása vállalati jellemzők szerint

A Konjunktúramutató értéke a feldolgozóipari (+34 pont) cégek esetében a legmagasabb, a szolgáltatásokat nyújtó cégek esetében +21 ponton, a kereskedelmi vállalatok körében +19 ponton, míg az építőipari vállalkozások körében +1 ponton áll. A legjelentősebb elmozdulás az előző

félévhez képest a szolgáltató cégek esetében következett be, ahol 24 ponttal nőtt a mutató értéke októberhez viszonyítva. A feldolgozóipar területén 20, a kereskedelmi cégek körében 17, az építőiparban pedig 15 pontos emelkedés tapasztalható októberhez képest.

A cégeket tulajdonszerkezetük alapján vizsgálva azt láthatjuk, hogy a Konjunktúramutató értéke a külföldi (rész)tulajdonban (+40 pont) álló vállalkozások körében lényegesen magasabb a tisztán hazai tulajdonban lévő cégekhez képest (+17 pont). Az előző félévhez viszonyítva a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek esetében 16 ponttal, a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások körében pedig 24 ponttal nőtt a Konjunktúramutató értéke.

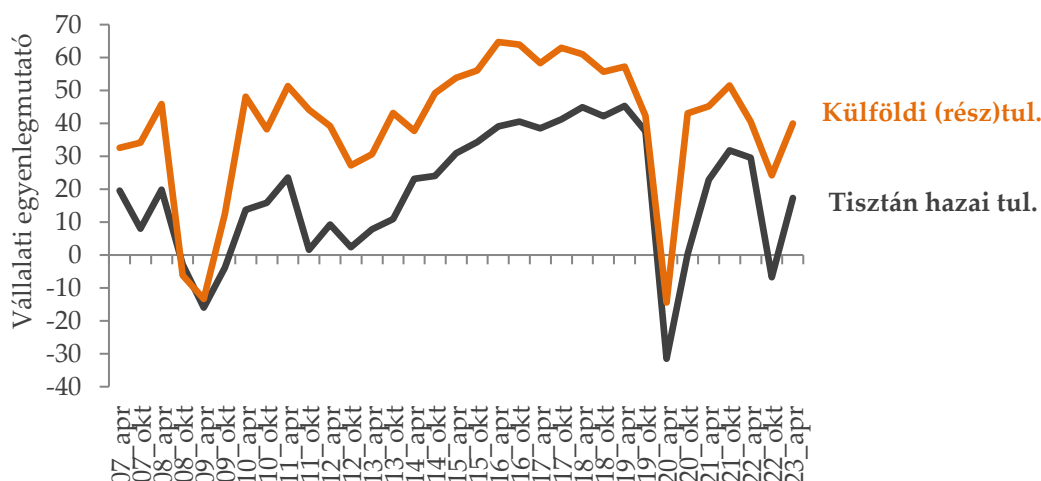
2. ábra: A GVI Konjunktúramutató gazdasági ág szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és +100 közötti értékeket vehet fel. -100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

3. ábra: A GVI Konjunktúramutató tulajdonszerkezet szerint

Forrás: GVI 2023

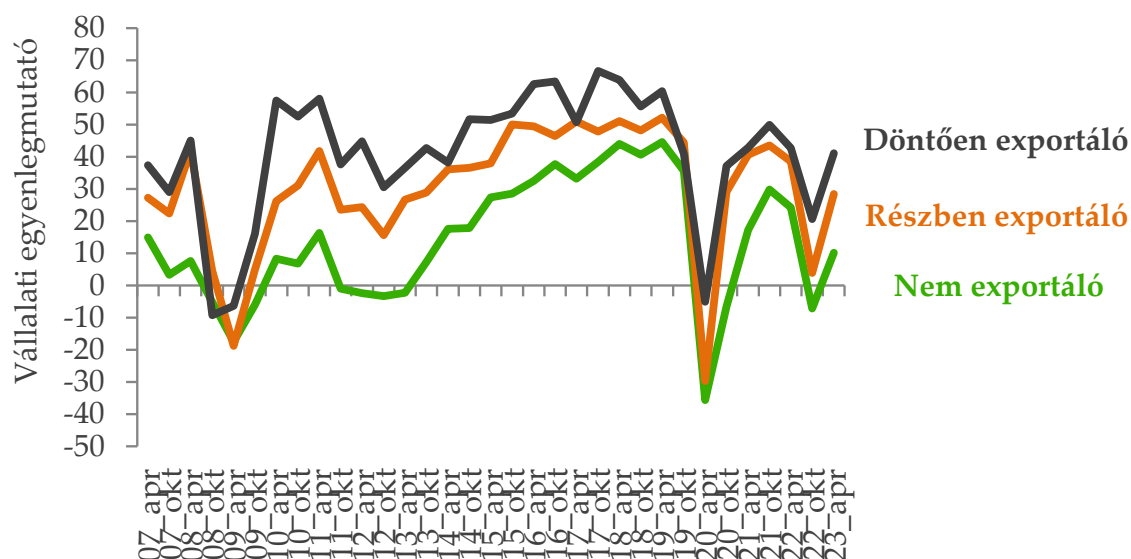
Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Exporttevékenység szerint a nem exportáló (+10 pont) cégek között alacsonyabb a Konjunktúramutató értéke, mint a részben exportálók (+28 pont) és a döntően exportálók esetében (+41 pont). A részben exportáló cégek kategóriájában 25 ponttal, a döntően exportáló vállalatok körében 20 ponttal, a nem exportáló vállalkozások esetében pedig 17 ponttal nőtt a mutató értéke az előző félévhez képest.

A cégméret szerinti elemzés azt mutatja, hogy az összes létszámkategóriában számottevően javultak a cégek várako-

zásai. A Konjunktúramutató értéke a 10 főnél kisebb vállalatok körében -11 pont, a 10–49 fős kategóriában +11 pont, az 50–249 fős csoportban +30 pont, a legnagyobb, 250 főnél nagyobb létszámmal működő cégek esetében pedig +43 pont. A 10–49 fős kategóriában az elmúlt fél év során 30, az 50–249 fős cégek esetében 25, a 250 fő feletti nagyvállalatok körében 18, a legkisebb cégek körében pedig 15 ponttal nőtt a Konjunktúramutató értéke októberhez képest.

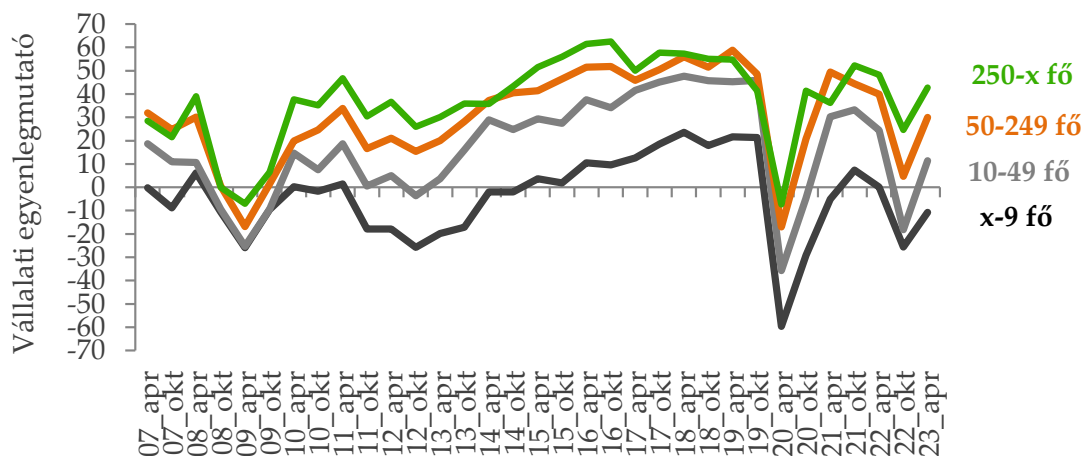
4. ábra: A GVI Konjunktúramutató exporttevékenység szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

5. ábra: A GVI Konjunktúramutató létszámkategória szerint

Forrás: GVI 2023

Megjegyzés: Az ábrán látható értékek százalékos skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Az üzleti klíma megítélésének jelentős javulása a tavaly őszi, történelmi léptékű visszaesést követően általános tendencia az összes vizsgált vállalati szegmensben, azonban a jelenlegi helyzet értékelése továbbra is nagymértékben eltér vállalati jellemzők szerint. A jelenlegi körülmények között a legkedvezőbb üzleti klímára a nagyvállalatok, a döntően exportáló vállalatok, a külföldi (rész)tulajdonban lévő cégek és az ipari vállalkozások számítanak. Ezzel szemben a Konjunktúramutató értéke negatív a 10 főnél kevesebb munkatársat foglalkoztató mikrovállalkozások körében, ami ebben a szegmensben recessziós várakozásokra utal. Emellett a Konjunktúramutató lényegesen átlag alatti értéket mutat az építőiparban, a kizárólag belpiacra értékesítő vállalkozások között, a 10–49 főt foglalkoztató kisvállalkozások körében, illetve a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalatok esetén.

A 2022. októberi mélypontot követően a gazdaság minden szegmensében lényeges hangulatjavulás tapasztalható 2023 tavaszára, ugyanakkor a cégek helyzetértékelése továbbra is az egy évvel ezelőtti, 2022. áprilisi, illetve a koronavírus-járvány kitörését megelőző utolsó, 2019. októberi adatfelvétel szintje alatt marad. Kivételt képeznek a döntően exportáló cégek és a nagyvállalatok, amelyek körében a Konjunktúramutató jelenlegi értéke megközelíti vagy eléri a 2019. októberben tapasztalt szintet, a 2022. áprilisi szinttől azonban ezekben a kategóriákban is elmarad. A jelenlegi adatfelvételi hullámot megelőzően – a koronavírus-járvány első és második hullámát leszámítva – legutóbb 2013 és 2014 folyamán adtak hasonló helyzetértékelést a cégek várható kilátásaikról.

AZ ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRAK VÁRHATÓ VÁLTOZÁSA

Elemzésünkben a vállalkozások árakra vonatkozó jövőbeni várakozásait vizsgáljuk. Az elemzéshez az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) féléves vállalati konjunktúravizsgálatának legfrissebb eredményeit használtuk fel. A konjunktúravizsgálat célja a vállalatvezetők aktuális, rövid távú üzleti várakozásainak feltérképezése, amely a vállalkozók számára az adatfelvétel idején rendelkezésre álló információkra, szubjektív helyzetértékelésükre támaszkodik. A 2023. április 1. és 30. között zajlott felmérés keretében összesen 2 061 hazai vállalkozást kérdeztünk meg a belföldi értékesítési árak és az exportárak várható alakulásáról.

A GVI féléves konjunktúrakutatásának két évtizede állandó eleme a hazai vállalkozók belföldi és külföldi értékesítési árak alakulásával kapcsolatos várakozásainak a felmérése. Ezért az árak alakulását idősorosan is elemezzük, a 2005-ös évet választva kiindulópontnak, hiszen így lehetőség adódik összevetni a koronavírus-járvány hatását a 2008-as gazdasági világválság jellemző tendenciáival.

A vállalatok válaszait a GDP-hez való hozzájárulásuk ágazat és foglalkoztatotti létszám szerinti megoszlása alapján súlyozzuk, így a válaszoló cégek mintája erre vonatkozóan reprezentatívnek tekinthető. A súlyozás következtében az elemzésben számolt megoszlások nem a válaszadó cégek alapmegoszlását tükrözik, mivel azokban a jelentősebb gazdasági teljesítményű cégek válaszai nagyobb, a kisebb gazdasági teljesítményű vállalkozások válaszai kisebb súllyal esnek a latba. Az elemzésben a súlyozatlan elemszámokat tüntetjük fel.

Belföldi értékesítési árak és exportárak várható alakulása a következő félévben

A megkérdezettek döntő többsége 2023 áprilisában (74%), 2022 októberéhez (82%) hasonlóan arra számít, hogy a belföldi árai emelkedni fognak a következő félévben.

Ugyanakkor azoknak a vállalkozásoknak az aránya, amelyek áremelkedésre számítanak – 2022 áprilisa óta először – csökkent az előző félévhez képest.

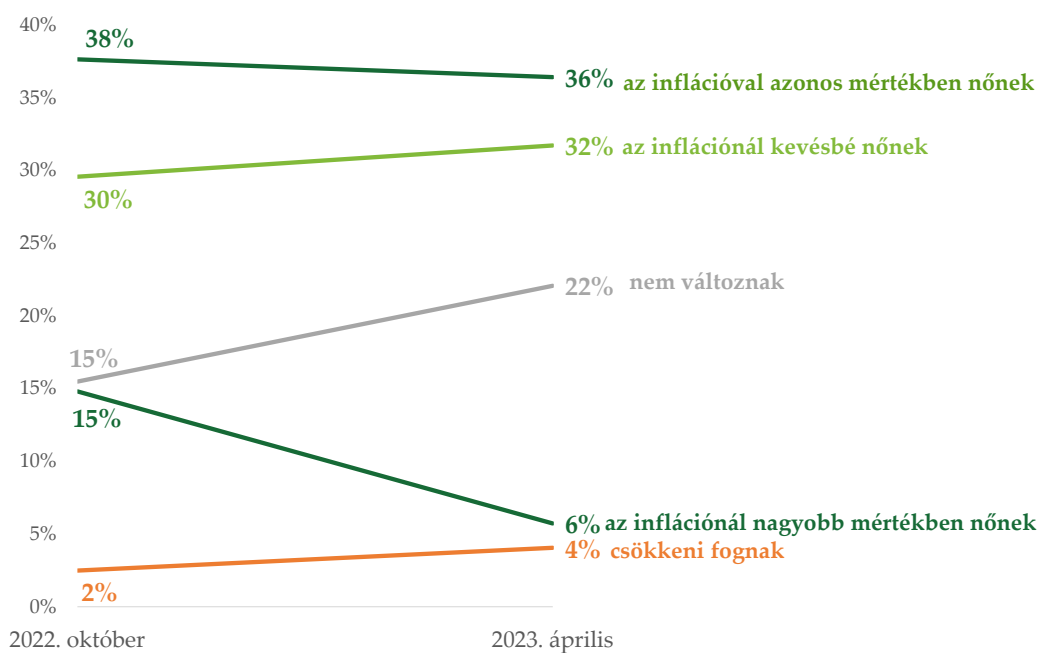
A megkérdezettek közel egyharmada (2022. okt.: 30%, 2023. ápr.: 32%) továbbra is azt várja, hogy az inflációnál kisebb mértékben fognak az árai nőni. Ez az arány 2005 óta idén áprilisban érte el a legmagasabb értéket. Az inflációval azonos mértékű növekedésre számított tavaly októberben a válaszadók 38 százaléka, most pedig 36 százaléka. Az inflációnál nagyobb mértékű áremelkedést várók aránya 15 százalékról 6 százalékra esett vissza az előző félévhez képest, ami az adatfelvétel történetének alacsonyabb értékei közé tartozik.

Az áremelkedést várók arányának csökkenésével párhuzamosan nőtt azon cégek aránya, amelyek szerint nem változnak az értékesítési árak: tavaly októberben a cégek 15 százaléka számított arra, hogy a belföldi árak stagnálni fognak a következő félévben, idén áprilisra arányuk 22 százalékra emelkedett. Az adatfelvétel 2005-ös kezdete óta tavaly októberben számítottak a legkevesebben arra, hogy az árak nem fognak változni. A most mért 22 százalék pedig a második legalacsonyabb érték 2005 óta.

2022 októberében a vállalkozásoknak mindösszesen 2 százaléka vélekedett úgy, hogy csökkenni fognak a belföldi értékesítési árak a következő félévben, ez arány idén áprilisa elérte a 4 százalékot. Az elmúlt

néhány évben csupán egyetlen alkalommal, 2020 áprilisában vélte a válaszadók jelentősen nagyobb aránya – 12 százaléka – úgy, hogy csökkenni fognak árak.

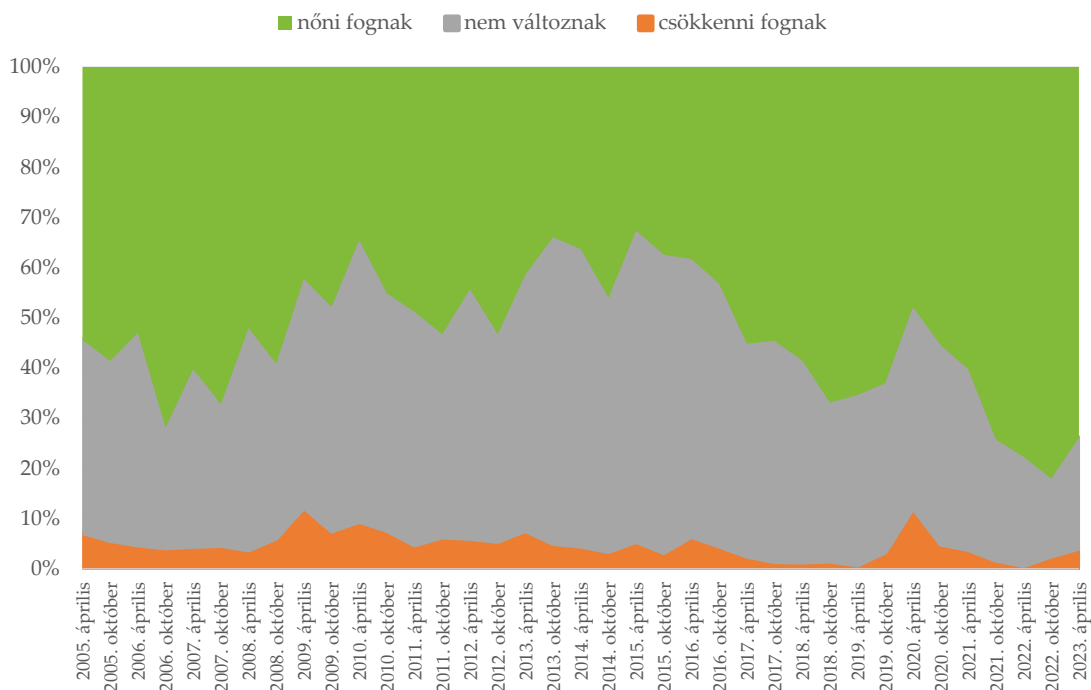
1. ábra: A hazai vállalkozások prognózisa a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2022. október és 2023. áprilisa között, N=1839–1944, százalék

Forrás: GVI 2022–2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

2. ábra: A hazai vállalkozások prognózisa a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2005. április és 2023. áprilisa között, N=1084–3396, százalék

Forrás: GVI 2005–2023

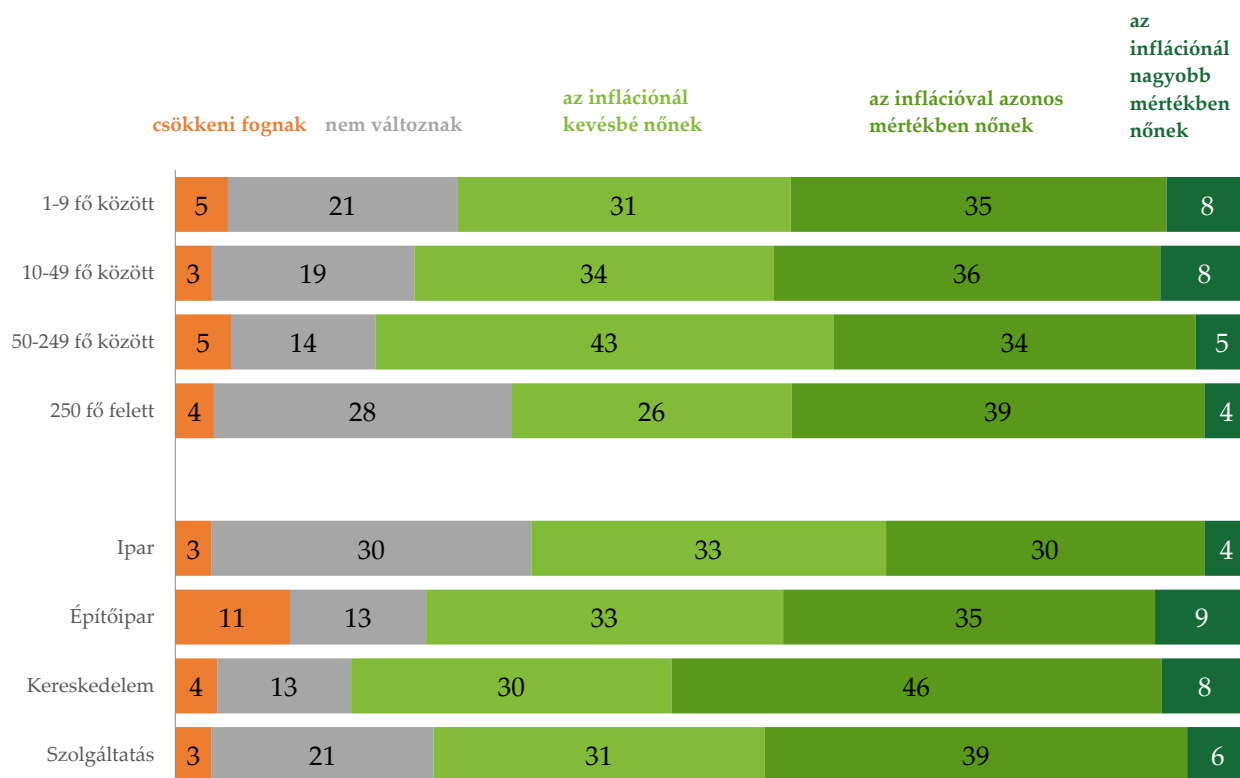
Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

Belföldi értékesítési árak ágazonként és létszámkategóriánként

A 2023. áprilisi adatokat létszámkategóriánként és ágazonként is megvizsgáltuk. A 10–49 fős és az 50–249 fős vállalatok számolnak leggyakrabban emelkedő értékesítési árakkal (78–81

százalék), míg a legkisebbek (74%) és legnagyobbak (69%) valamivel kisebb arányban készülnek áremelésre. Az ipari cégek kétharmada (67%), a szolgáltatási (76%), az építőipari (77%) és a kereskedelmi (84%) cégeknek több mint háromnegyede vélekedik úgy, hogy az árai nőni fognak.

3. ábra: A hazai vállalkozások prognózisa a belföldi értékesítési árak következő félévben várható alakulásáról 2023 áprilisában, létszámkategóriánként és ágazatonként, százalék, N=1839

Forrás: GVI 2023

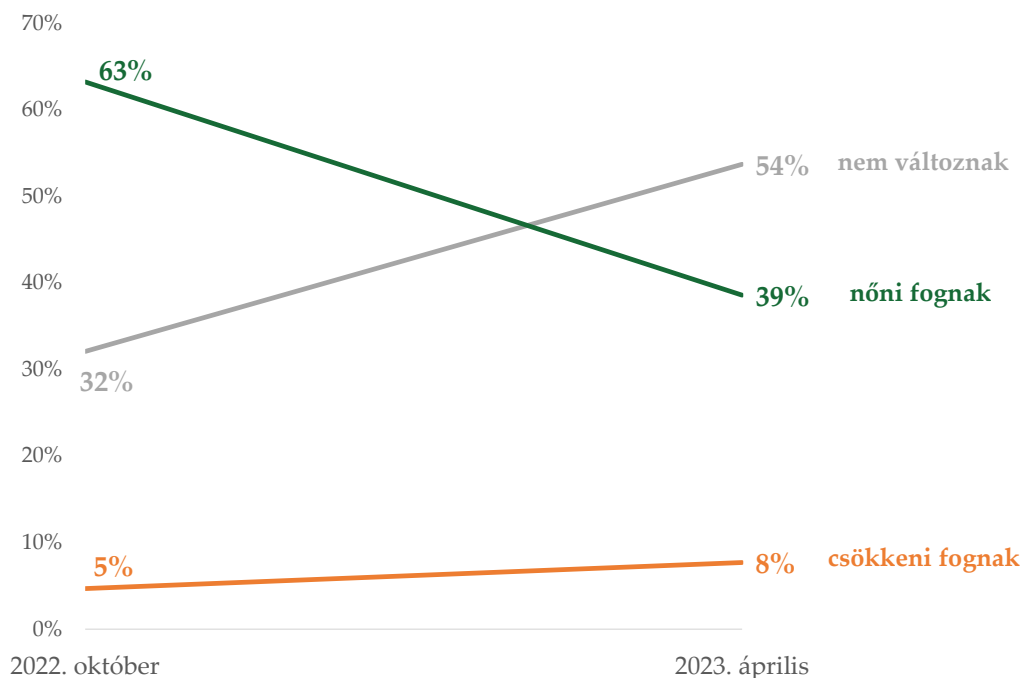
Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat

Export értékesítési árak

Az exporttevékenységet végző vállalkozások körében a konjunktúravizsgálat keretében rendszeresen érdeklődünk a cégek exportárakkal kapcsolatos terveiről is. A 2022. októberi 5 százalékról 2023 áprilisára 8 százalékra emelkedett azon cégek aránya, amelyek úgy vélik, hogy csökkenni fognak a külföldi értékesítési árak a következő félévben. Az előző félévhez képest 32 százalékról 54 százalékra nőtt azoknak az aránya, akik nem számítanak árváltozásra a következő félévben. 2020 októbere óta folyamatosan csökkenő trend véget ért és növekedésnek indult az exportárak stagnálására számító aránya.

Ezzel egyidejűleg idén áprilisban jelentősen visszaesett – 63 százalékról 39 százalékra – azoknak az aránya, akik növekedést prognosztizálnak. Így a 2020 októbere óta tartós, folyamatosan növekvő tendencia azok arányában, akik az exportárak növekedésére számítanak, 2023 áprilisában megtört.

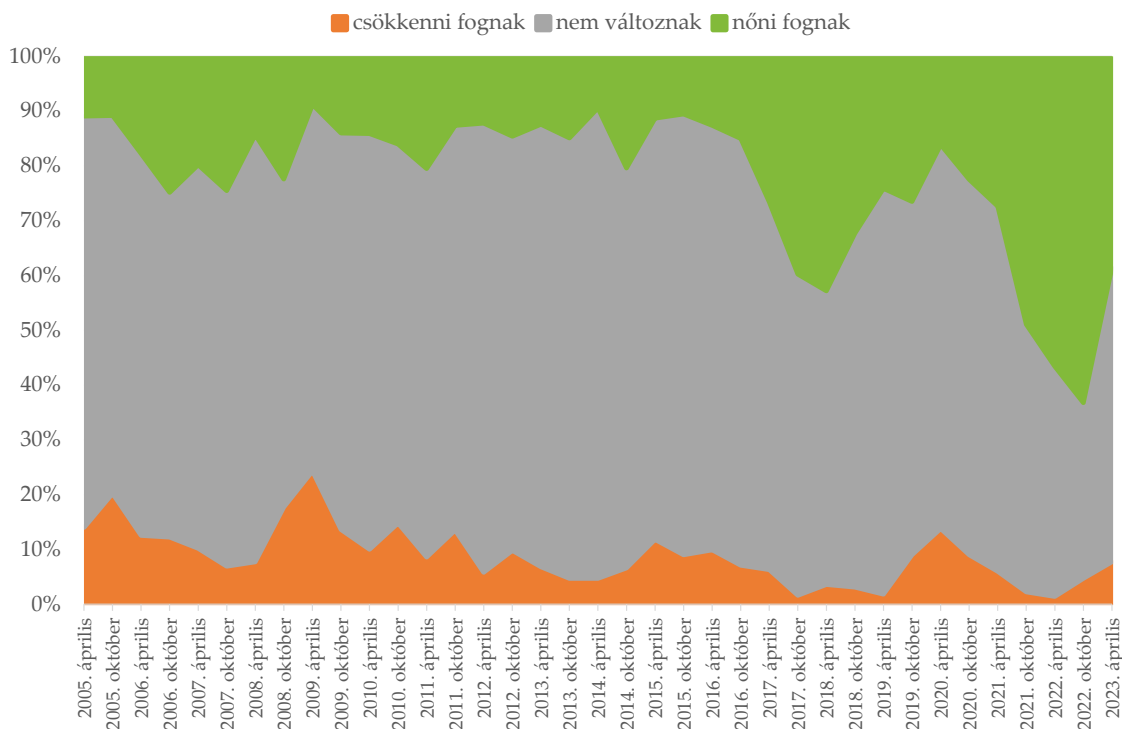
1.4. ábra: A külföldi értékesítési árak (exportárak) következő félévben várható alakulása 2022. október és 2023. áprilisa között, N=543–722, százalék

Forrás: GVI 2022–2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

1.5. ábra: A külföldi értékesítési árak (exportárak) következő félévben várható alakulása 2005. április és 2023. április között, N=265–810, százalék

Forrás: GVI 2005–2023

Megjegyzés: A vállalkozások gazdasági teljesítményével súlyozott adat.

NEMZETKÖZI TENDENCIÁK

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal.

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
	Munkanélküliségi ráta	(május)	5,6%	5,6%	5,6%
Németország	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(május)	43,2	42,9	44,5
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(május)	91,7	88,6	93,4
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(május)	100,0		102,2
	Munkanélküliségi ráta	(május)	3,7%	3,5%	3,5%
USA	CB fogyasztói bizalmi index	(május)	102,3	99,0	103,7
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(május)	48,4	48,5	50,2
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(május)	48,8	51,4	49,2

¹ <https://www.ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index>

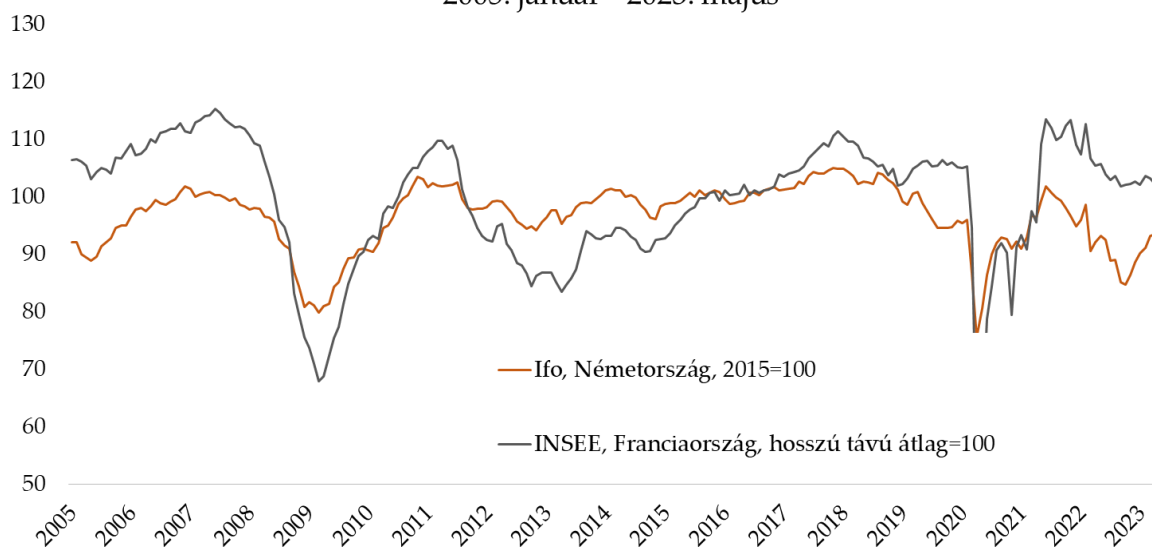
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

További adatok forrása: <https://www.bloomberg.com/markets/economic-calendar>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke csökkent áprilishoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén csökkent, de jobban teljesített a vártnál. A munkanélküliségi ráta ugyanazon a szinten maradt Németországban, mint az előző hónapban. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index májusban továbbra is csökkent. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke csökkent az előző hónaphoz képest. Az amerikai feldolgozóipari beszerzési menedzserindex értéke szintén csökkent az április értékéhez viszonyítva. A munkanélküliségi ráta romlott az Egyesült Államokban az előző hónaphoz viszonyítva. A kínai beszerzési index értéke csökkent az előző hónaphoz képest.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján, 2005. január - 2023. május

Forrás: www.ifo.de, www.insee.fr

KAPCSOLAT

MKIK GVI
1065 BUDAPEST, LÁZÁR UTCA 10.
TEL: 1/235-05-84
E-MAIL: GVI@GVI.HU
INTERNET: [HTTP://WWW.GVI.HU](http://WWW.GVI.HU)

KÉSZÍTETTE

HORVÁTH ÁGOISTON, ELEMZŐ
NYÍRÓ ZSANNA, ELEMZŐ
TÓTH KATALIN, ELEMZŐ

KUTATÁSVEZETŐ

NÁBELEK FRUZSINA, ÜGYVEZETŐ

2023. JÚNIUS 15.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2023. május, Budapest,
2023-06-15